

L Ē M U M S

Rīgā

Nr.8

(Prot.16, Nr.2.§)

2016.gada 7.aprīlī

Par tirgus dalībnieku apvienošanu

Lieta Nr.2645/15/7.2.2./11

Par AS „POLIKLĪNIKA” un SIA „Centrālā laboratorija” apvienošanu

SATURA RĀDĪTĀJS

1. APVIENOŠANĀS DALĪBNIKI	2
2. APVIENOŠANĀS VEIDS	3
3. KONKRĒTAIS TIRGUS	3
3.1. Tirgi, kuros darbojas apvienošanās dalībnieki	3
3.2. Apvienošanās rezultātā ietekmētie tirgi	3
3.2.1. Veselības aprūpes (ārstēšanas) pakalpojumu tirgus	4
3.2.2. Laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu tirgus	5
3.2.3. Laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu veikšanai nepieciešamā aprīkojuma un materiālu piegādes tirgus	5
4. APVIENOŠANĀS IETEKMES UZ TIRGU NOVĒRTĒJUMS	6
4.1. Veselības aprūpes (ārstēšanas) pakalpojumu tirgus	6
4.2. Laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu tirgus	7
4.2.1. Tirgus dalībnieki	7
4.2.2. Tirgus daļas un koncentrācijas līmenis	9
4.2.3. Barjeras ienākšanai tirgū	11
4.3. Laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu veikšanai nepieciešamā aprīkojuma un materiālu piegādes tirgus	12
4.4. Vertikālā integrācija	13

- 1 Konkurences padome (turpmāk – KP) 08.12.2015. saņēma ziņojumu par tirgus dalībnieku apvienošanu, kurā paredzēts, ka AS „POLIKLĪNIKA” (turpmāk – POLIKLĪNIKA) iegūs 100% SIA „Centrālā laboratorija” (turpmāk – CL) kapitāla daļas (turpmāk – Ziņojums).
- 2 Saskaņā ar Ziņojumā norādīto apvienošanās dalībnieku kopējais neto apgrozījums Latvijas teritorijā pārsniedz Konkurences likuma (turpmāk – KL) 15.panta otrajā daļā noteikto sliekšni 35 572 000 *euro* un nevienam no apvienošanās dalībniekiem apgrozījums nav bijis mazāks par KL 15.panta otrajā prim daļā noteikto 2 134 000 *euro* apmēru, līdz ar to konkrētā apvienošanās ir paziņojama KP.
- 3 Iepazīstoties ar Ziņojumu un tam pievienotajiem dokumentiem, KP konstatēja, ka ir izpildītas Ministru kabineta 29.09.2008. noteikumu Nr.800 „Kārtība, kādā iesniedz un izskata pilno un saīsināto ziņojumu par tirgus dalībnieku apvienošanu” (turpmāk – Noteikumi Nr.800) prasības. Atbilstoši Noteikumu Nr.800 4.punktam par pilna Ziņojuma iesniegšanas dienu ir uzskatāms 08.12.2015.

Izvērtējot Ziņojumā ietverto un KP rīcībā esošo informāciju, KP

konstatēja:

1. APVIENOŠANĀS DALĪBNIKI

- 4 POLIKLĪNIKA ir Latvijas Republikas komercreģistrā reģistrēta akciju sabiedrība ar vienoto reģistrācijas Nr.40103762359, tās juridiskā adrese – Skolas iela 10, Lielvārde, Lielvārdes novads. POLIKLĪNIKA galvenie darbības veidi ir holdingkompāniju darbība, sava nekustamā īpašuma pirkšana un pārdošana, sava vai nomātā nekustamā īpašuma izīrēšana un pārvaldīšana. POLIKLĪNIKA pieder 100% kapitāla daļu AS „Veselības centru apvienība” (turpmāk – VCA), kas savukārt ir 100% kapitāla daļu īpašniece SIA „KLĪNIKA EGV”, SIA „DZELCEĻA VESELĪBAS CENTRS”, SIA „MEDICĪNAS FIRMA „DINAS”” un SIA „RĪGAS ZOBĀRSTNIECĪBA”.
- 5 AS „Repharm” (turpmāk – Repharm) pieder 100% kapitāla daļu POLIKLĪNIKA. Repharm ir Latvijas Republikas komercreģistrā reģistrēta akciju sabiedrība, reģistrācijas Nr.40103195532, tās juridiskā adrese – Mūkusalas iela 41, Rīga. Repharm galvenie darbības veidi ir holdingkompāniju darbība, līdzekļu apvienošana trastos, fondos un līdzīgās finanšu vienībās, citas finanšu pakalpojumu darbības, izņemot apdrošināšanu un pensiju uzkrāšanu, vadības konsultāciju pakalpojumi. Repharm ir 100% kapitāla daļu īpašniece arī AS „RECIPE PLUS” (turpmāk – RP) un AS „Sentor Farm aptiekas” (turpmāk – SFA). Kopš 23.12.2015. Repharm ir izšķiroša ietekme arī AS „RĪGAS FARMACEITISKĀ FABRIKA” (turpmāk – RFF). SFA ir 100% kapitāla daļu īpašniece SIA „MELISE”, SIA „RĒZEKNES ĒRĢĻA MAZĀ APTIEKA”, SIA „Mēness aptieka”, SIA firma „SMILTENES APTIEKA 2”, SIA „Senā Grīva”, SIA „Ilūkstes aptieka 2”, SIA „Aksis Aptiekas”, SIA „Stefānijas aptieka”.
- 6 CL ir Latvijas Republikas komercreģistrā reģistrēta sabiedrība ar ierobežotu atbildību ar vienoto reģistrācijas Nr.40003210801, tās juridiskā adrese – Šarlotes iela 1B, Rīga. CL galvenais darbības veids ir veselības aprūpes aizsardzība¹. CL ir 51% kapitāldaļu īpašniece SIA „Rēzeknes laboratorija” (turpmāk – RL).
- 7 SIA „KORX” (turpmāk – KORX) ir 100% kapitāla daļu īpašniece CL. KORX ir Latvijas Republikas komercreģistrā reģistrēta sabiedrība ar ierobežotu atbildību Nr.40103163645, tās juridiskā adrese – „Misa Nr.151”, Baldones pagasts, Baldones novads. KORX galvenie darbības veidi ir finanšu pakalpojumu darbības, izņemot apdrošināšanu un pensiju uzkrāšanu.

¹ NACE kods 86.9 Pārējā darbība veselības aizsardzības jomā.

2. APVIENOŠANĀS VEIDS

- 8 Apvienošanās paredzēta, pamatojoties uz 04.12.2015. noslēgto kapitāla daļu pirkuma līgumu starp KORX kā pārdevēju un POLIKLĪNIKA kā pircēju, kura rezultātā POLIKLĪNIKA iegūs 100% CL kapitāla daļu, POLIKLĪNIKA pārņems līdz šim CL īpašumā esošos 23 analīžu materiālu pieņemšanas punktus un 10 laboratorijas Latvijā, kurās notiek analīžu materiālu pieņemšana un paņemtā materiāla analīze.
- 9 Saskaņā ar KL 15.panta pirmās daļas 3.punktā noteikto „*tirgus dalībnieku apvienošanās ir [...] tāds stāvoklis, kad [...] viens vai vairāki tirgus dalībnieki iegūst tiešu vai netiešu izšķirošu ietekmi pār citu tirgus dalībnieku vai citiem tirgus dalībniekiem.*”
- 10 Ņemot vērā minēto, paziņotā apvienošanās ir uzskatāma par apvienošanu KL 15.panta pirmās daļas 3.punkta izpratnē, vienam tirgus dalībniekam iegūstot izšķirošu ietekmi pār citu tirgus dalībnieku.

3. KONKRĒTAIS TIRGUS

3.1. Tirgi, kuros darbojas apvienošanās dalībnieki

- 11 Saskaņā ar KL 1.panta 4.punktu „*konkrētais tirgus – konkrētās preces tirgus, kas izvērtēts saistībā ar konkrēto ģeogrāfisko tirgu*”. Saskaņā ar KL 1.panta 5.punktu „*konkrētās preces tirgus – noteiktas preces tirgus, kurā ietverts arī to preču kopums, kuras var aizstāt ar šo noteikto precī konkrētajā ģeogrāfiskajā tirgū, ņemot vērā pieprasījuma un piedāvājuma aizstājamības faktoru, preču pazīmes un lietošanas īpašības*”. KL 1.panta 3.punkts nosaka, ka “*konkrētais ģeogrāfiskais tirgus ir ģeogrāfiskā teritorija, kurā konkurences apstākļi konkrētās preces tirgū ir pietiekami līdzīgi visiem šā tirgus dalībniekiem*”.
- 12 Ziņojumā norādīts, ka POLIKLĪNIKA grupas uzņēmumi darbojas šādās jomās:
- zāļu ražošana;
 - farmaceitisko izstrādājumu (t.sk. zāļu), medicīnas un ortopēdisko preču mazumtirdzniecība;
 - farmaceitisko izstrādājumu (t.sk. zāļu), medicīnas un ortopēdisko preču vairumtirdzniecība;
 - ambulatoro (primāro un sekundāro) veselības aprūpes pakalpojumu sniegšana.
- 13 Tāpat Ziņojumā norādīts, ka CL un tai piederošās sabiedrība RL sniedz tikai laboratorisko izmeklējumu pakalpojumus.
- 14 Secināms, ka starp POLIKLĪNIKA un tās saistīto uzņēmumu piedāvātajiem veselības aprūpes pakalpojumiem nav laboratorisko izmeklējumu pakalpojumi, savukārt CL sniedz tikai laboratorisko izmeklējumu pakalpojumus. Līdz ar to apvienošanās dalībnieku darbība nepārklājas.

3.2. Apvienošanās rezultātā ietekmētie tirgi

- 15 Saskaņā ar Noteikumu Nr.800 2.punktu ietekmētais tirgus ir:
- konkrētais tirgus, kurā darbojas apvienošanās iesaistītie tirgus dalībnieki;
 - ar konkrēto tirgu, kurā darbojas viens no apvienošanās iesaistītiem tirgus dalībniekiem, vertikāli saistīts tirgus, kurā darbojas cits apvienošanās iesaistīts tirgus dalībnieks.
- 16 Veselības aprūpes pakalpojumu tirgus ietver plašu pakalpojumu spektru un tos iedala, t. sk., primārās un sekundārās veselības aprūpes pakalpojumos².

² MK 17.12.2013. noteikumu Nr.1529 „Veselības aprūpes organizēšana un finansēšana” 2.punkts. Šo noteikumu 6.punktā ir noteikts pakalpojumu klāsts, kas tiek iekļauts primārajā un sekundārajā veselības aprūpē.

- 17 Primārā veselības aprūpe ir ambulatorās veselības aprūpes pakalpojumu kopums, ko personai ārstniecības iestādē (valsts un pašvaldības medicīnas iestādes (slimnīcas, poliklīnikas) un privātās medicīnas iestādes) vai tās dzīves vietā sniedz primārās veselības aprūpes pakalpojumu sniedzēji. Tas ir pirmais saskarsmes posms starp pacientu un primārās aprūpes pakalpojumu sniedzēju (ģimenes ārsti, ārstu palīgi, māsas, vecmātes, zobārsti, higiēnisti), kas risina iedzīvotāju veselības problēmas, lietojot vienkāršas un izmaksu ziņā efektīvas medicīnas tehnoloģijas.
- 18 Sekundārā veselības aprūpe ir veselības aprūpes pakalpojumu kopums, ko personai ambulatorajā ārstniecības iestādē vai stacionārajā ārstniecības iestādē sniedz kādā slimību profilā specializējusies ārstniecības persona. Sekundārās veselības aprūpes pakalpojumi ietver arī laboratorisko izmeklējumu pakalpojumus, tos sniedz ambulatori.
- 19 Veselības aprūpes (ārstēšana, neiekļaujot laboratorisko izmeklējumu pakalpojumus) pakalpojumu tirgus ir saistīts ar laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu tirgu, jo veselības aprūpes (gan primārā, gan sekundārā, gan terciārā veselības aprūpe ambulatori un/vai stacionāri) pakalpojumu ietvaros tiek izmantoti laboratorisko izmeklējumu pakalpojumi. Ievērojot iepriekš norādīto, secināms, ka par ietekmētajiem tirgiem uzskatāmi:
- veselības aprūpes (ārstēšanas) pakalpojumu tirgus;
 - laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu tirgus.
- 20 POLIKLĪNIKA saistītā sabiedrība – RP – darbojas farmaceitisko izstrādājumu vairumtirdzniecības tirgū un nelielos apjomos ir veikusi laboratorijas darbībai nepieciešamā aprīkojuma un materiālu piegādes otram apvienošanās dalībniekam – CL. Līdz ar to kā ietekmētais tirgus nosakāms arī:
- laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu veikšanai nepieciešamā aprīkojuma un materiālu piegādes tirgus.
- 21 Laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu veikšanai nepieciešamā aprīkojuma un materiālu piegādes tirgus ir vertikāli saistīts ar laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu tirgu.

3.2.1. Veselības aprūpes (ārstēšanas) pakalpojumu tirgus

- 22 No pieprasījuma puses dažāda veida veselības aprūpes pakalpojumu nodrošināšanai ir nepieciešami dažāda veida laboratorisko izmeklējumu pakalpojumi, līdz ar to, pastāv iespēja kā konkrētās preces tirgus definēt šaurāk atsevišķu veselības aprūpes pakalpojumu veidu vai jau konkrētu pakalpojumu ietvaros. Tomēr, no piedāvājuma puses veselības aprūpes pakalpojumu sniedzēji parasti nodrošina vairāku pakalpojumu kopumu, t.i., piedāvā dažādus ārstēšanas pakalpojumus vienuviet, un, ja rodas pieprasījums spēj piedāvāt jaunus dažāda veida veselības aprūpes (ārstēšanas) pakalpojumus vietā, kur jau darbojas attiecīgā veselības aprūpes iestāde.
- 23 Tāpat veselības aprūpes pakalpojumus ir iespējams nošķirt arī pēc to apmaksas veida: maksas pakalpojumi un valsts apmaksātie pakalpojumi, kur pacients piedalās ar pacienta iemaksu. Pacienta iemaksas apmēru, valsts apmaksāto veselības aprūpes pakalpojumu saņemšanai, nosaka valsts, un tā ir vienāda visās Latvijas ambulatorajās ārstniecības iestādēs. Vienlaikus konstatējams, ka lielākoties veselības aprūpes centri nodrošina gan valsts finansētos, gan maksas veselības aprūpes (ārstēšanas) pakalpojumus. Līdz ar to lietas ietvaros konkrētās preces tirgus nav nepieciešams definēt, sašaurinot līdz atsevišķiem veselības aprūpes pakalpojumiem vai nodalot tos pēc apmaksas veida.
- 24 Saistībā ar konkrēto ģeogrāfisko tirgu, pieprasījums pēc veselības aprūpes pakalpojumiem veidojas visā Latvijas teritorijā. Veselības aprūpes pakalpojumu sniedzēji attiecīgi šos pakalpojumus nodrošina dažādās vietās visā Latvijas teritorijā. KP Medicīnas pakalpojumu tirgus uzraudzības³ (turpmāk – Uzraudzības) ietvaros konstatēja, ka neskatoties uz to, ka

³ Medicīnas pakalpojumu tirgus uzraudzība. Noslēguma ziņojums, 3.2.punkts, <http://www.kp.gov.lv/documents/8bd7ac67c26db5d27927f26c2a448d6aec49d018>.

pacientam ir iespējas saņemt veselības aprūpes pakalpojumus arī citās Latvijas pilsētās, t.sk. valsts apmaksātos veselības aprūpes pakalpojumus, un ievērojot tendences, ir maz ticams, ka pacients, lai saņemtu medicīnas pakalpojumu, kas pieejams konkrētā pilsētā un atrodas tuvāk, mēros ceļu uz citu pilsētu. Tāpat jāņem vērā atsevišķu pakalpojumu pieejamība, ievērojot tendenci, jo vienkāršāks un pieejamāks pakalpojums (manipulācija), jo mazāka iespējamība, ka šim pakalpojumam ģeogrāfiskais tirgus nosakāms plašāks. KP tāpat savā praksē⁴, definējusi konkrēto ģeogrāfisko tirgu lokāli, kas dod pamatu pieturēties pie tirgu ģeogrāfiskās vērtēšanas arī pilsētu ietvaros.

- 25 KP iepriekš savā praksē tikai vietās, kur apvienošanās dalībnieku saimnieciskā darbība horizontāli pārklājas ir vērtējusi padziļināti konkrētās preces tirgu konkrētu pilsētu ietvaros.
- 26 Līdz ar to konkrētās lietas ietvaros, par ietekmēto tirgu konkrētās lietas ietvaros nosakāms *veselības aprūpes pakalpojumu tirgus*, nedefinējot precīzu ģeogrāfisko teritoriju. Attiecīgi tālākais izvērtējums 4.1. nodaļā attiecībā uz ģeogrāfiju tiek veikts gan attiecībā uz lokāliem tirgiem, gan visu Latvijas teritoriju.

3.2.2. Laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu tirgus

- 27 Laboratorisko izmeklējumu pakalpojumi nav aizvietojami ar citiem veselības aprūpes pakalpojumiem, līdz ar to ir pamats nodalīt laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu tirgu kā atsevišķu konkrētās preces tirgu.
- 28 Laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu spektrs ir plašs, dažādi laboratorisko izmeklējumu pakalpojumi būtiski atšķiras un var būt neaizstājami gan no pieprasījuma, gan no piedāvājuma puses. Līdz ar to laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu tirgus varētu tikt definēts šaurāk –kā konkrētās preces tirgu nosakot katru laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu veidu.
- 29 Tomēr, ņemot vērā, ka apvienošanās dalībnieki nav uzskatāmi par konkurentiem laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu tirgū, kā arī to, ka tirgus dalībnieki, kas sniedz šos pakalpojumus, spēj nodrošināt plašu laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu klāstu, konkrētās lietas ietvaros nav nepieciešams laboratorisko izmeklējumu pakalpojumus iedalīt sīkāk un vērtēt katru pakalpojumu vai pakalpojumu grupu atsevišķi.
- 30 Saistībā ar konkrēto ģeogrāfisko tirgu, Ziņojumā norādīts, ka laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu tirgum konkrētais ģeogrāfiskais tirgus ir Latvijas teritorija. KP lietas ietvaros ieguva informāciju gan no tirgus dalībniekiem, kas paši sniedz laboratorisko izmeklējumu pakalpojumus, gan tirgus dalībniekiem, kas iepērk laboratorisko izmeklējumu pakalpojumus no citiem tirgus dalībniekiem. Aptaujātie tirgus dalībnieki norādījuši, ka neatkarīgās laboratorijas un lielākās ārstniecības iestādes, kas piedāvā laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu citām ārstniecības iestādēm, konkurē visā Latvijas teritorijā. Norādīts arī, ka spēcīgākā konkurence veidojas Rīgā un tās apkārtnē, savukārt, citos reģionos tā nav tik spēcīga, ņemot vērā, ka pieprasījums pēc laboratorisko izmeklējumu pakalpojumiem citos reģionos ir ievērojami mazāks.
- 31 Ņemot vērā minēto, kā ietekmētais tirgu lietas ietvaros definējams *laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu tirgus Latvijas Republikas teritorijā*.

3.2.3. Laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu veikšanai nepieciešamā aprīkojuma un materiālu piegādes tirgus

- 32 Laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu sniegšanai ir nepieciešams gan speciāls aprīkojums (iekārtas), gan materiāli (reaģenti u.c.) laboratorisko analīžu veikšanai. KP lietas ietvaros aptaujātie tirgus dalībnieki kā uz vienu no barjerām ienākšanai laboratorisko izmeklējumu

⁴ KP 14.08.2014. lēmums Nr.40A Par AS „POLIKLĪNIKA” un AS „VESELĪBAS CENTRU APVIENĪBA” apvienošanās ziņojumu, 10.punkts

- pakalpojumu tirgū norādījuši tieši uz lielu finanšu līdzekļu nepieciešamību, lai iegādātos speciālas iekārtas un reagentus.
- 33 No pieprasījuma puses speciālais aprīkojums un materiāli kā kopums nepieciešams konkrētu laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu veikšanai un to iegāde tiek veikta no dažādiem piegādātājiem (gan Latvijas, gan ārvalstu). KP pieļauj, ka laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu veikšanai nepieciešamā aprīkojuma un materiālu piegādes tirgu iespējams definēt šaurāk, ja tiktu izdalīti dažāda veida laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu veidi.
- 34 Tomēr, apvienošanās dalībnieku darbība laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu veikšanai nepieciešamā aprīkojuma un materiālu piegādes tirgū nepārklājas un POLIKLĪNIKA saistītā sabiedrība RP (darbojas farmaceitisko izstrādājumu vairumtirdzniecības tirgū) ir veikusi laboratorijas darbībai nepieciešamā aprīkojuma un materiālu piegādes CL nelielos apjomos. POLIKLĪNIKA KP norādījusi, ka turpmāk RP nav plānojusi veikt piegādes CL⁵.
- 35 Ņemot vērā minēto, ietekmētais tirgus konkrētās lietas ietvaros tiek definēts *laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu sniegšanai nepieciešamā aprīkojuma un materiālu piegādes tirgus Latvijas Republikas teritorijā*.

4. APVIENOŠANĀS IETEKMES UZ TIRGU NOVĒRTĒJUMS

- 36 Lai izvērtētu apvienošanās ietekmi uz konkurenci lietā identificētajos trīs ietekmētajos tirgos, KP balstījās uz Ziņojumā ietvertu, KP rīcībā esošo, kā arī apvienošanās dalībnieku un citu KP aptaujāto tirgus dalībnieku⁶ sniegto infomāciju. Pie ietekmes novērtējuma tika ņemtas vērā apvienošanās dalībnieku tirgus daļas, ietekme lejupējos un augšupējos tirgos, vertikālās integrācijas ietekme, kā arī tirgus koncentrācijas rādītāji.

4.1. Veselības aprūpes (ārstēšanas) pakalpojumu tirgus

- 37 KP arī iepriekš savā lēmumā saistībā ar POLIKLĪNIKA un VCA apvienošanos⁷ ir vērtējusi konkrētās preces tirgu konkrētu pilsētu ietvaros. Izvērtējot POLIKLĪNIKA un tās saistīto uzņēmumu stāvokli veselības aprūpes (ārstēšanas) pakalpojumu tirgū, šajā lēmumā tika konstatēts, ka primārās un sekundārās veselības aprūpes tirgos Rīgā, Daugavpilī un Liepājā darbojas liels ar VCA konkurējošo uzņēmumu skaits, tajā skaitā, vairākas reģionālās slimnīcas.
- 38 Iepriekš minētais KP vērtējums par veselības aprūpes pakalpojumu tirgu nav būtiski mainījies arī pie šīs apvienošanās izvērtēšanas, jo POLIKLĪNIKA piederošais VCA kopā joprojām darbojas 11 ārstniecības iestādēs – medicīnas centros Rīgā (8), Daugavpilī (2), Liepājā (1).
- 39 Rīgā un Rīgas rajonā POLIKLĪNIKA piederošajai VCA ir tādi būtiski konkurenti kā VSIA „Bērnu klīniskā universitātes slimnīca”, VSIA „Paula Stradiņa klīniskā universitātes slimnīca”, SIA „Rīgas Austrumu klīniskā universitātes slimnīca”, SIA „Rīgas 1.slimnīca”, SIA „Rīgas 2.slimnīca”, SIA „Veselības centrs Biķernieki”, SIA „Veselības centrs 4”, SIA „Dziedniecība”. Daugavpilī – SIA „Daugavpils reģionālā slimnīca”, VSIA „Daugavpils psihoneiroloģiskā slimnīca”, SIA „Grīvas Poliklīnika”, SIA „Daugavpils bērnu veselības centrs”. Liepājā – SIA

⁵ POLIKLĪNIKA un CL 01.02.2016. vēstule Nr.2016/02/01/1 „Par informācijas pieprasījumu”

⁶ VSIA „Traumatoloģijas un ortopēdijas slimnīca”, SIA „Veselības centrs Biķernieki”, SIA „Liepājas reģionālā slimnīca”, SIA „Daugavpils psihoneiroloģiskā slimnīca”, SIA „Rīgas veselības centrs” (darbojas no 2014.gada vidus), RP SIA „Rīgas 1.slimnīca”, SIA „Grīvas poliklīnika”, SIA „Veselības centrs Biķernieki”, SIA „Medicīnas sabiedrība „ARS””, VSIA „Bērnu klīniskās universitātes slimnīca”, VSIA „Paula Stradiņa klīniskā universitātes slimnīca”, SIA „Rīgas Austrumu klīniskā universitātes slimnīca”, VSIA „Piejūras slimnīca”, SIA „Daugavpils reģionālā slimnīca”, SIA „Dziedniecība”, SIA „Veselības centrs 4”, AS „Latvijas Jūras Medicīnas Centrs”, SIA „Nacionālais medicīnas serviss – LABORATORIJA”, SIA „E.Gulbja laboratorija”.

⁷ KP 14.08.2014. lēmums Nr.40A „Par tirgus dalībnieku apvienošanos” lietā Nr.971/14/03.01./2 „Par AS „POLIKLĪNIKA” un AS „VESELĪBAS CENTRU APVIENĪBA” apvienošanās ziņojumu”. Pieejams: <http://www.kp.gov.lv/files/pdf/AWvqOArg33.pdf>

„Liepājas reģionālā slimnīca”, VSIA „Piejūras slimnīca”, SIA „Jaunliepājas primārās veselības aprūpes centrs”. Ievērojot lokālo ģeogrāfisko tirgu pārklāšanos, konkurentu skaits visā Latvijas teritorijā var būt vēl lielāks.

- 40 Aptuvenais POLIKLĪNIKA tirgus daļas aprēķinu veselības aprūpes (ārstēšanas) pakalpojumu tirgū ir veikts pēc tabulā Nr.1 ietvertajiem datiem.

Tabula Nr.1

Tirgus dalībnieku apgrozījumi veselības aprūpes (ārstēšanas) pakalpojumu tirgū (aptuvenie dati)⁸

(*)

Avots: Tirgus dalībnieku sniegtā informācija.

- 41 Pamatojoties uz Tabulā Nr.1 apkopotajiem datiem, POLIKLĪNIKA tirgus daļa veselības aprūpes (ārstēšanas) pakalpojumu tirgū Latvijā 2013.gadā bija (*) [1-5]% un 2014.gadā – (*) [5-10]%. Ievērojot konkurentu apgrozījumu dinamiku, KP uzskata, ka tirgus daļa nevarēja 2015.gadā pieaugt būtiski, salīdzinot ar 2013. un 2014. gadu. Jāņem vērā arī, ka aprēķinā nav iekļauti vairāku citu konkurentu apgrozījumi, tātad, POLIKLĪNIKA precīza tirgus daļa veselības aprūpes (ārstēšanas) pakalpojumu tirgū Latvijā ir vēl mazāka.
- 42 POLIKLĪNIKA tirgus daļas lielums liecina, ka apvienotais tirgus dalībnieks nespēs būtiski ietekmēt veselības aprūpes (ārstēšanas) pakalpojumu tirgu un pieprasījumu pēc laboratorisko izmeklējumu pakalpojumiem.
- 43 Ņemot vērā minēto, KP secina, ka apvienošanās neizraisīs negatīvas sekas veselības aprūpes (ārstēšanas) pakalpojumu tirgū Latvijas Republikas teritorijā.

4.2. Laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu tirgus

4.2.1. Tirgus dalībnieki

- 44 Laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu tirgū darbojošos tirgus dalībniekus iespējams iedalīt divās grupās:
- (a) laboratorijas, kas sniedz tikai laboratorisko izmeklējumu pakalpojumus jebkuram klientam (t.s. neatkarīgās laboratorijas) (turpmāk - (a) grupa vai neatkarīgās laboratorijas);
 - (b) ārstniecības iestāžu laboratorijas - ārstniecības iestādes iekšēja struktūrvienība (turpmāk – (b) grupa vai ārstniecības iestāžu laboratorijas), kuras pamatā nodrošina pakalpojumu sniegšanu ārstniecības iestādē
- 45 Trīs tirgus dalībnieki, kas ietilpst (a) grupā, ir – CL, SIA „E. Gulbja laboratorija” (turpmāk – EGL) un SIA „Nacionālais medicīnas serviss – laboratorija” (turpmāk – NMS). Tās ir lielākās *neatkarīgās* laboratorijas, un ir tiešie konkurenti laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu tirgū visā Latvijas teritorijā. Šie trīs tirgus dalībnieki piedāvā plašāko laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu klāstu šādam klientu lokam:
- fiziskām personām (pacientiem),
 - ārstniecības iestādēm, kurām nav savas laboratorijas,
 - ārstniecības iestādēm, kurām ir savas laboratorijas (gadījumos, ja sava laboratorija neveic kādus specifiskus izmeklējumus),
 - citām laboratorijām, ja tās neveic kādus specifiskus izmeklējumus.

⁸ Aprēķiniem tika izmantoti dati par POLIKLĪNIKA saistīto uzņēmumu apgrozījumiem un to atsevišķiem (ne visiem) konkurentiem veselības aprūpes (ārstēšanas) pakalpojumu tirgū.

- 46 Ārstniecības iestāžu laboratorijas, kas darbojas kā ārstniecības iestāžu struktūrvienības, ir (a) grupas tirgus dalībnieku tuvākie konkurenti un tās spēj izdarīt konkurences spiedienu uz (a) grupas tirgus dalībniekiem. (b) grupas tirgus dalībnieki Rīgā un tās rajonā, Daugavpilī un Liepājā, kur darbojas gan POLIKLĪNIKA, gan CL, ir, piemēram, VSIA „Bērnu klīniskās universitātes slimnīca”, VSIA „Paula Stradiņa klīniskā universitātes slimnīca”, SIA „Rīgas Austrumu klīniskā universitātes slimnīca”, SIA „Daugavpils reģionālā slimnīca”, VSIA „Piejūras slimnīca”, SIA „Dziedniecība”, SIA „Veselības centrs 4”, AS „Latvijas Jūras Medicīnas Centrs” laboratorijas.
- 47 Starp ārstniecības iestāžu laboratorijām ir arī tādas, kuras pamatā apkalpo tikai tās ārstniecības iestādes vajadzības pēc laboratorisko izmeklējumu pakalpojumiem, kurās tās darbojas kā struktūrvienības. Šīs laboratorijas pamatā nodrošina laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu pacientiem, kuri attiecīgajā ārstniecības iestādē saņem stacionārās veselības aprūpes pakalpojumus. Šajā daļā tirgus par laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu neeksistē, jo šo laboratoriju prioritāte ir „savas” ārstniecības iestādes apkalpošana, tikai atsevišķos gadījumos tās var nodrošināt pakalpojumus arī citiem klientiem, līdz ar to var uzskatīt, ka tās tikai atsevišķos gadījumos veido konkurenci citām laboratorijām. Vienlaikus citu laboratoriju, kas nodrošina pakalpojumus citiem klientiem, noteiktās cenas pakalpojumiem un kvalitāte var radīt netiešu spiedienu un mudinājumu pielāgoties tirgus situācijai arī iekšējās laboratorijas. Pretējā gadījumā ārstniecības iestāde var arī izvēlēties pirkt laboratorisko izmeklējumu pakalpojumus kā ārpalpojumus, ko apliecina SIA “Rīgas 1. slimnīca” gadījums un sniegtie viedokļi.
- 48 Ārstniecības iestāžu laboratorijas pakalpojumus sniedz:
- fiziskām personām (pacientiem),
 - ārstniecības iestādēm, kurās tās ietilpst,
 - ārstniecības iestādēm, kurām nav savas laboratorijas,
 - ārstniecības iestādēm, kurām ir savas laboratorijas, ja šī laboratorija neveic kādus specifiskus izmeklējumus. Ņemot vērā aptaujāto tirgus dalībnieku sniegto informāciju, šāds ārpalpojums nesastāda vairāk kā (*) [1-5]% no kopējā ārstniecības iestādē veiktā laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu apjoma);
 - ārstniecības iestāžu laboratorijas var sniegt laboratorisko izmeklējumu pakalpojumus arī (a) grupas laboratorijām, ja tās neveic kādu specifisku izmeklējumu.
- 49 No aptaujāto tirgus dalībnieku sniegtās informācijas secināms, ka ārstniecības iestādes izdarītā izvēle veidot un uzturēt savu laboratoriju kā iekšēju struktūrvienību ir atkarīga no ārstniecības iestādei nepieciešamā laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu apjoma. KP noskaidroja, ka, ja šis apjoms ir aptuveni robežās (*) [1-20]% no kopējā neto apgrozījuma, tad ārstniecības iestāde izvēlas veidot savu laboratoriju kā iekšēju struktūrvienību. Savukārt, ja nepieciešamais laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu apjoms ir mazāks, ārstniecības iestāde izvēlas iegādāties laboratorisko izmeklējumu pakalpojumus no kāda cita pakalpojumu sniedzēja.
- 50 SIA „Veselības centrs Biķernieki” norādīja, ka vēsturiski tai ir bijusi sava laboratorija kā iekšēja struktūrvienība, tomēr tās uzturēšanas izmaksas nepārsniedza ieņēmumus, līdz ar to tika pieņemts lēmums to likvidēt un laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu nodrošināšanai slēgt līgumu ar CL. Uz sadarbību ar neatkarīgu laboratoriju norāda RP SIA „Rīgas 1. slimnīca”, kas no 2014. gada laboratorisko izmeklējumu pakalpojumus iepērk no CL. Līdzīgi arī SIA „Liepājas reģionālā slimnīca” noslēgusi līgumu ar NMS, iznomājot tai telpas, un ir apmierināta ar izveidojušos sadarbību, kas ļāvusi slimnīcai ietaupīt finanšu resursus. Minētais liecina par pieaugošu ārstniecības iestāžu izvēli iepirkt laboratorisko izmeklējumu pakalpojumus kā ārpalpojumus.
- 51 Ārstniecības iestāžu laboratorijas sniedz laboratorisko izmeklējumu pakalpojumus valsts un privātā finansējuma ietvaros. Lielāko reģionālo ārstniecības iestāžu laboratorijas (norādītas Tabulā Nr. 3) pamatā sniedz pakalpojumus valsts finansējuma ietvaros, bet tādi, kas tiek sniegti par privāto finansējumu, veido nelielu daļu. Savukārt (a) grupas ārstniecības iestāžu laboratorijas gadījumā privātā finansējuma daļa ir lielāka.

- 52 Iemesli neatkarīgu laboratoriju atzīšanai par tuvāko konkurentu ārstniecības iestāžu laboratorijām, kas izveidotas kā iekšējas struktūrvienības, ir saistīti ar neatkarīgo laboratoriju iespējām piedāvāt iespējami lētāku pakalpojumu un plašākas pakalpojumu spektra iespējas, spējot piedāvāt efektīvāku alternatīvu ārstniecības iestāžu nodrošinātājam iekšējam sniegtajam pakalpojumam:
- veidojot mobilos analīžu savākšanas dienestus, izvietojot analīžu savākšanas punktus iedzīvotājiem ērti pieejamās vietās;
 - piedaloties publiskajos iepirkumos par laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu sniegšanu ārstniecības iestādēm, kurām nav savas laboratorijas, pieņemšanas punktus izvietojot šajās ārstniecības iestādēs.
- 53 Secināms, ka konkrētā tirgū pamatā konkurē neatkarīgās laboratorijas. Savukārt, ārstniecības iestāžu laboratorijas var būt gan konkurenti (atsevišķos segmentos, kur pakalpojumi pārklājas), gan sadarbības partneri (ārstniecības iestādēm piesaistot neatkarīgās laboratorijas kā ārpakalpojuma sniedzējus).

4.2.2. Tirgus daļas un koncentrācijas līmenis

- 54 Ārstniecības iestādes, kas sniedz gan ambulatoros, gan stacionāros veselības aprūpes pakalpojumus, neveic precīzu uzskaiti par laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu apjomu, t.i., neizdala atsevišķi apgrozījumus no laboratorisko izmeklējumu pakalpojumiem, kas sniegti pacientiem, kuri saņem stacionāros veselības aprūpes pakalpojumus. Attiecīgi, precīza laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu tirgus apjoma noteikšana ir apgrūtināta.
- 55 Līdz ar to KP aprēķināja CL tirgus daļu, ņemot par pamatu:
- (a) tikai tiešo konkurentu – neatkarīgo laboratoriju – apgrozījumus, kā maksimāli iespējamo CL tirgus daļu konkrētajā tirgū, (Tabulas Nr.2 dati);
 - (b) gan tiešo konkurentu, gan ārstniecības iestāžu laboratoriju apgrozījumus, kā papildu rādītāju (iespējamās tirgus daļas), kas liecina par CL stāvokli visu konkurentu starpā (Tabulas Nr.3 dati).
- 56 Tabulā Nr.2 ir apkopoti dati par neatkarīgo laboratoriju apgrozījumiem un to īpatsvaram.

Tabula Nr.2

Neatkarīgo laboratoriju (tiešo konkurentu) apgrozījumu īpatsvari, ņemot par pamatu tikai neatkarīgo laboratoriju apgrozījumus 2013.-2015.g. 10 mēnešos

(*)

Avots: Tirgus dalībnieku sniegtā informācija.

- 57 Tabulā Nr.3 ir apkopoti dati par visu konkurentu apgrozījumiem un to īpatsvaram.

Tabula Nr.3

Neatkarīgo laboratoriju un ārstniecības iestāžu laboratoriju apgrozījumu īpatsvari 2013.-2015.g. 10 mēnešos*

(*)

Avots: Tirgus dalībnieku sniegtā informācija.

- 58 Tabulā Nr.2 un Nr.3 iekļautie dati liecina, ka laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu tirgus apjoms laika periodā no 2013.gada līdz 2015.gada oktobrim pieaug.
- 59 Izvērtējot CL stāvokli laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu tirgū Latvijā, ņemot par pamatu tikai tiešo konkurentu apgrozījumus (Tabula Nr.2), KP secina, ka 2013.-2015.g. 10 mēnešos lielākais tirgus dalībnieks ar tirgus daļu virs (*) [60-70]% ir EGL. Tam seko CL un NMS ar ievērojami mazākām tirgus daļām – attiecīgi ap (*) [20-30]% un ap (*) [10-20]% (Tabula Nr.2).
- 60 Tabulā Nr.2 apkopotie dati liecina arī, ka neatkarīgo laboratoriju tirgus daļa trīs pēdējo gadu laikā svārstās maz – (*) [1-5] % robežās, CL tirgus daļa palielinājās, NMS – samazinājās, EGL praktiski nemainījās.
- 61 Tabulā Nr.2 apkopotie dati liecina, ka, ievērojot ārstniecības iestādēs esošo laboratoriju konkurenci, CL iespējama tirgus daļa ir ap (*) [10-20]% (pēc 2015.g. datiem). Lielākas tirgus daļas par CL ir SIA „Rīgas Austrumu klīniskā universitātes slimnīca” ar apgrozījuma īpatsvaru (*) [10-20]% un EGL ar apgrozījuma īpatsvaru (iespējama tirgus daļa), kas pārsniedz (*) [30-40]%.
- 62 Saskaņā ar Tabulas Nr.2 datiem CL tirgus daļa 2013.-2015.g. 10 mēnešos palielinājās par aptuveni (*) [1-5]%, SIA „Rīgas Austrumu klīniskā universitātes slimnīca” – samazinājās par aptuveni (*) [1-5]%, EGL – palielinājās par aptuveni par (*) [1-5]%. Bez minētajiem tirgus dalībniekiem citi tirgus dalībnieki, kuru tirgus daļa ir ap (*) [10-20]% ir VSIA „Paula Stradiņa klīniskā universitātes slimnīca”, kuras tirgus daļa norādītajā periodā samazinājās par aptuveni (*) [1-5]%, un MNS, kura tirgus daļas svārstības norādītajā laika periodā ir bijušas minimālas.
- 63 Abu tabulu dati liecina, ka tirgus struktūra 2013.-2015.g. 10 mēnešos ir praktiski nemainīga – EGL ir tirgus līderis. EGL apgrozījums ir aptuveni 4 reizes lielāks par NMS apgrozījumu un 2,5 reizes lielāks nekā CL apgrozījums.
- 64 Kopumā secināms, ka CL tirgus daļa laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu tirgū Latvijā, ko sniedz neatkarīgās laboratorijas, nepārsniedz (*) [20-30]%, bet tirgus apjomā iekļaujot KP aptaujātās lielākās ārstniecības iestāžu laboratorijas, ir ap (*) [10-20]%. Papildus jāņem vērā, ka šajos aprēķinos nav iekļautas ārstniecības iestāžu laboratorijas, kas atrodas ārpus Rīgas un tās rajona, Daugavpils un Liepājas. Līdz ar to precīza CL tirgus daļa pēc kopējā laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu tirgus apjoma visticamāk ir zem (*) [10-20]%.
- 65 Tirgus koncentrācijas rādītājs HHI⁹ abos gadījumos (rēķinot šaurākā (4616) un plašākā (2189) konkurentu lokā) pārsniedz 2000, kas ir kritisks rādītājs, lai uzskatītu, ka apvienošanās varētu radīt bažas par konkurenci. Tomēr jāņem vērā, ka būtisko šī rādītāja sastāvdaļu veido neatkarīgā tirgus dalībnieka – EGL – lielā tirgus daļa.
- 66 Nolūkā detalizētāk izvērtēt neatkarīgo laboratoriju konkurenci, KP izpētīja datus par neatkarīgo laboratoriju pakalpojumu apjomu sadalījumā pa finansējuma veidiem (valsts un privātais). Dati grafiski ir attēloti 1.-3.attēlos.

(*)

1.attēls. Neatkarīgo laboratoriju sniegto laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu apjoms sadalījumā pa finansējuma veidiem, 2013.g., milj. euro

Avots: Tirgus dalībnieku sniegtā informācija.

(*)

2.attēls. Neatkarīgo laboratoriju sniegto laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu apjoms sadalījumā pa finansējuma veidiem, 2014.g., milj. euro

Avots: Tirgus dalībnieku sniegtā informācija.

⁹ Hiršmana-Herfindāla indekss – koncentrācijas rādītājs, tirgus daļu kvadrātu summa.

(*)

3.attēls. Neatkarīgo laboratoriju sniegto laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu apjoms sadalījumā pa finansējuma veidiem, 2015.g.10 mēnešos, milj. euro

Avots: Tirgus dalībnieku sniegtā informācija.

- 67 No 1.-3.attēlos atspoguļotās informācijas redzams, ka laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu tirgus apjoms neatkarīgām laboratorijām pieaug abos segmentos – gan valsts finansējuma, gan privātā finansējuma segmentā.
- 68 Proporcija, kādā notiek laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu finansēšana no valsts līdzekļiem neatkarīgām laboratorijām 2013.-2015.g. 10 mēnešos būtiski nemainās. Uz valsts finansējuma rēķina tiek sniegta ievērojamā daļa (*)¹⁰ laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu. Tas liecina, ka valsts cenu regulējuma nozīme nesamazinās un lielā daļā pakalpojumu apjomā tirgus dalībniekiem nepastāv iespēju paaugstināt cenas.
- 69 KP norāda, ka konkurences apstākļos cenu izmaiņas privātā finansējuma segmentā ir atkarīgas no kopējām izmaksām, ievērojot arī tās izmaksas un ieņēmumus, kas rodas no valsts apmaksāto laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu sniegšanas.
- 70 Papildus KP ņēma vērā CL apgrozījuma struktūru: CL apgrozījuma struktūrā apgrozījums ar POLIKLĪNIKA ir tikai (*)¹¹, lielāko apgrozījumu daļu veido apgrozījums no pakalpojumu sniegšanas tādiem pasūtītājiem kā (*).
- 71 Ņemot vērā minēto, KP secina, ka CL nepastāv motivācija dot kādas priekšrocības ar POLIKLĪNIKA saistītiem uzņēmumiem (VCA), salīdzinot ar citiem sadarbības partneriem, kā rezultātā citiem darījuma partneriem būtu apgrūtināta pakalpojumu saņemšana no CL. Ievērojot apgrozījuma struktūru, CL sadarbība ar nesaistītajiem klientiem ir daudz nozīmīgāka nekā sadarbība ar VCA.

4.2.3. Barjeras ienākšanai tirgū

- 72 KP aptaujātie tirgus dalībnieki ir norādījuši uz tādām barjerām, lai ienāktu laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu tirgū, kā:
- augstas finansiālās izmaksas, kas nepieciešamas aprīkojuma (iekārtu) iegādei laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu veikšanai;
 - kvalificētu darbinieku trūkumu;
 - laikietilpīga normatīvajā regulējumā iekļauto prasību izpilde (Veselības Inspekcijas atļauja, reģistrēšanās Ārstniecības iestāžu reģistrā, akreditācija);
 - augstā tirgus koncentrācija.
- 73 Aptaujātie tirgus dalībnieki norādīja arī uz nesekmīgiem jaunu tirgus dalībnieku mēģinājumiem ienākt šajā tirgū (piemēram, SIA „IDC Latvija”, 2008.-2011.gads). Jaunu tirgus dalībnieku ienākšanu tirgū būtiski ietekmē arī citi valsts noteiktie ierobežojumi finansējuma iegūšanai laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu veikšanai (piemēram, apgrozījuma pastāvēšana iepriekšējā finanšu gadā, obligāta akreditācijas sistēma).
- 74 Tirgus dalībnieki meklē dažādas sadarbības iespējas, piemēram, neatkarīgās laboratorijas slēdz nomas līgumus ar ārstniecības iestādēm, lai piedāvātu savus laboratorisko izmeklējumu pakalpojumus šīs ārstniecības iestādes pacientiem izdevīgā vietā¹², piedalās ārstniecības iestāžu izsludinātajos konkursos par laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu sniegšanu iepirkumiem¹³, specializējas uz specifisku laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu sniegšanu.

¹⁰ (*).

¹¹ Ziņojuma 5.1.4.1.p., tabula Nr.16.

¹² Piemēram, SIA „Veselības Centrs 4” sadarbība ar EGL u.c.

¹³ Piemēram, SIA „Liepājas reģionālā slimnīca” iepirkumā uzvarēja NMS.

- 75 KP, izvērtējot tirgus dalībnieku sniegto informāciju, secina, ka normatīvā regulējuma prasību izpilde ir laikietilpīgs un dārgs process, kas ierobežo jaunu tirgus dalībnieku ienākšanu konkrētajos tirgos. Jaunu laboratoriju atvēršanu regulē Ministru kabineta 20.01.2009. noteikumi Nr.60 „Noteikumi par obligātajām prasībām ārstniecības iestādēm un to struktūrvienībām” (turpmāk – noteikumi Nr.60)¹⁴. Noteikumu Nr.60 185.punktā ir iekļauta arī prasība, ka visām medicīnas laboratorijām, ja tās vēlas turpināt sniegt pakalpojumus, ir jāakreditējas līdz 2016.gada 31.decembrim. Jauna tirgus dalībnieka ienākšanu kavē arī Ministru kabineta 17.12.2013. Noteikumu Nr.1529 „Veselības aprūpes organizēšana un finansēšana” noteiktie kritēriji par valsts apmaksāto laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu apmaksas piešķiršanu¹⁵ un līgumu slēgšanu¹⁶.
- 76 Līdz ar to KP secina, ka laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu tirgū pastāv augstas barjeras, jaunu tirgus dalībnieku ienākšanai tirgū, un tās galvenokārt saistītas ar lielu finansiālo līdzekļu nepieciešamību un virkni normatīvo prasību izpildi.
- 77 Tajā pašā laikā, neatkarīgi no augstajām barjerām ienākšanai laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu sniegšanas tirgū, ņemot vērā 4.2.1. un 4.2.2. nodaļās konstatēto, apvienošanās neizraisīs negatīvas sekas laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu tirgū Latvijas Republikas teritorijā.

4.3. Laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu veikšanai nepieciešamā aprīkojuma un materiālu piegādes tirgus

- 78 Atsevišķas ārstniecības iestādes kā uz ar apvienošanās darījumu saistītu risku norādīja arī iespējami labvēlīgāku cenu politiku laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu veikšanai nepieciešamo materiālu, preču un aprīkojuma iegādei (CL vajadzībām) no vairumtirgotāja (POLIKLĪNIKA piederošās sabiedrības RP, kas nodarbojas ar farmaceitisko izstrādājumu vairumtirdzniecību).
- 79 Ņemot vērā Ziņojumā norādīto, CL lielākie medicīnas preču un reaģentu, kas nepieciešami laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu veikšanai, piegādātāji ir (*). Šo piegādātāju apgrozījumi savstarpējos darījumos ar CL ir atspoguļoti tabulā Nr.4

Tabula Nr.4

CL lielākie medicīnas preču un reaģentu piegādātāji, euro

(*)

Avots: Apvienošanās dalībnieku sniegtā informācija.

- 80 Ziņojumā norādīts, ka RP nav cieša sadarbība ar CL laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu veikšanai nepieciešamā aprīkojuma un materiālu piegādē. Saskaņā ar POLIKLĪNIKA sniegto informāciju, pēdējo trīs gadu laikā RP piegādāja CL preces vienīgi 2013.gadā par summu (*) euro un pēdējos divos gados (2014. un 2015.gadā) piegādes nemaz neveica. Arī tirgus dalībnieki, kas izteikuši bažas (CL konkurenti) nav norādījuši uz riskiem konkurencei, kas var būt saistīti ar RP piegādēm CL.
- 81 KP secina, ka laboratorijas darbībai nepieciešamā aprīkojuma un materiālu piegādē bez RP Latvijā darbojas arī tādi tirgus dalībnieki kā SIA „Tamro”, kas ir viens no lielākajiem medicīnisko preču, zāļu u.c. saistīto produktu piegādātājiem Latvijā.
- 82 Ņemot vērā minēto, KP uzskata, ka nav nepieciešams veikt detalizētaku šī konkrētā tirgus analīzi un apvienošanās rezultātā neradīsies negatīvas sekas laboratorisko izmeklējumu

¹⁴ Noteikumu Nr. 60 3.10.apakšnodaļa.

¹⁵ Noteikumu Nr.1529 IX.nodaļa „Ambulatoro laboratorisko pakalpojumu finansēšana”.

¹⁶ Noteikumu Nr. 1529 215.-233.punkts.

pakalpojumu veikšanai nepieciešamā aprīkojuma un materiālu piegādes tirgū Latvijas Republikas teritorijā.

4.4. Vertikālā integrācija

- 83 Atsevišķi tirgus dalībnieki uz POLIKLĪNIKA vertikālās integrācijas stiprināšanu, pievienojot CL, norādīja kā uz negatīvu ar apvienošanās darījumu saistītu risku. Izvērtējot saņemtos viedokļus, KP norāda, ka jebkura vertikālā integrācija palielina uzņēmumu konkurētspēju attiecībā pret citiem tirgus dalībniekiem. Kaut arī apvienotam tirgus dalībniekam būs kontrole gan pār ārstniecības iestādēm, gan par laboratoriju un tas varēs ierobežot kontrolētos tirgus dalībniekus sadarboties ar citiem tirgus dalībniekiem (ierobežot ārstniecības iestādes izvēli starp laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu sniedzējiem un otrādi – laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu sniedzējiem liegt piekļuvi pie attiecīgajam ārstniecības iestādēm, lai piedāvātu un sniegtu savus pakalpojumus), tomēr šādas kontroles iegūšanai ir nebūtiska ietekme (skat. vērtējumu 4.1.-4.3.nodaļās) uz konkurenci.
- 84 KP uzskata, ka, ievērojot apvienotā tirgus dalībnieka tirgus daļas ietekmētajos tirgos, nav konstatējams tāds vertikālās integrācijas līmenis, kas ļautu apvienošanās dalībniekiem būtiski mazināt citu tirgus dalībnieku konkurētspēju konkrētajos tirgos.
- 85 Aptaujātie tirgus dalībnieki norādīja¹⁷, ka apvienotais tirgus dalībnieks, iespējams, panāks labvēlīgākas cenas laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu veikšanai nepieciešamo aprīkojuma un materiālu u.c. farmaceitisko preču iegādei, t.i., lielākās apjoma atlaides. KP skaidro, ka, ja atlaides veidojas no apjoma ietaupījumiem, tad tām ir ekonomisks pamats. Turklāt, efektīvas konkurences apstākļos ir stimulēta darbību un daļu šo labumu pārcelt uz pircēju.
- 86 Laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu tirgū apvienotam tirgus dalībniekam ir spēcīgs konkurents ar tirgus daļu virs (*) [60-70]%. Turklāt šis konkrētais tirgus ir pieaugošs gan privātā, gan valsts finansējuma segmentā, un abos šajos segmentos pastāv konkurence. Veselības aprūpes (ārstēšanas) tirgū apvienotā tirgus dalībnieka tirgus daļa ir nenozīmīga. Savukārt laboratorisko izmeklējumu veikšanai nepieciešamā aprīkojuma un materiālu piegādes tirgū darbojas spēcīgi tirgus dalībnieki. Ņemot vērā minēto, KP secina, ka apvienotam tirgus dalībniekam nevienā no ietekmētajiem tirgiem ietekme nepalielināsies būtiski un efektīva konkurence apvienošanās rezultātā netiks izslēgta.
- 87 Izvērtējot iepriekš minēto, KP secina, ka POLIKLĪNIKA un CL apvienošanās rezultātā būtiski nemainīsies tirgus struktūra, nemazināsies konkurence un neizveidosies vai nenostiprināsies dominējošais stāvoklis laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu tirgū Latvijas Republikas teritorijā, veselības aprūpes pakalpojumu tirgū Latvijas Republikas teritorijā un laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu veikšanai nepieciešamā aprīkojuma un materiālu piegādes tirgū Latvijas Republikas teritorijā.
- 88 Saskaņā ar KL 16.panta trešo un ceturto daļu KP pieņem lēmumu, ar kuru atļauj apvienošanos, ja tās rezultātā nerodas vai nenostiprinās dominējošais stāvoklis vai nevar tikt būtiski samazināta konkurence jebkurā konkrētajā tirgū.

Ņemot vērā iepriekš minēto un pamatojoties uz Konkurences likuma 8.panta pirmās daļas 5.punktu, 15.panta pirmās daļas 3.punktu un otrās daļas 1.punktu un 16.panta otro un ceturto daļu, Konkurences padome

¹⁷ SIA „Dubultu poliklīnika” 07.01.2016. vēstule Nr.1 „Par informācijas sniegšanu”, VSIA „Traumatoloģijas un ortopēdijas slimnīca” 11.01.2016. vēstule Nr.01-14/26 „Par informācijas pieprasījumu”, VSIA „Daugavpils psihoneiroloģiskā slimnīca” 14.01.2016. vēstule Nr.1-1/22 „Par informācijas sniegšanu”, SIA „Dziedniecība” 14.01.2016. vēstule Nr.11 „Par informācijas sniegšanu”, SIA „Liepājas reģionālā slimnīca” 13.01.2016. vēstule Nr.1.10/20 „Par informācijas pieprasījumu”,

nolēma:

atļaut apvienošanos, AS „POLIKLĪNIKA” iegūstot izšķirošu ietekmi pār SIA „Centrālā laboratorija”.

Saskaņā ar Konkurences likuma 8.panta otro daļu Konkurences padomes lēmumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no lēmuma spēkā stāšanās dienas.

(*) – Ierobežotas pieejamības informācija.

Priekšsēdētāja p.i.

J. Račko